

Serial No.

F-DTN-L-SAD-D

DOGRI

(Compulsory)

Time Allowed : Three Hours

Maximum Marks : 300

INSTRUCTIONS

Candidates should attempt ALL questions.

The number of marks carried by each question is indicated at the end of the question.

Answers must be written in Dogri (Devanagari Script) unless otherwise directed.

Prescribed word-limit must be followed for Q. No. 3. The precis must be attempted only on the special precis sheets attached to this question paper. These precis sheets are to be carefully detached from the question paper and securely attached to the answer book.

-
1. हेठ दिले दे विशें चा कुसै डुक विशें पर लगभग 300 शब्दें च नियंत्र लिएको : 100
(क) राजनीति ते उद्यमितात नैतिकता दा पुश्ट
(ख) समाजी तरकी दे अमुख उरक : धर्म जाँ विज्ञान

- (ग) सभनों आहते भोजन : साढ़ी लोकतांत्रिक व्यवस्था
आहते इक चॅनॉटी
- (घ) रफ्तार दी संस्कृति काहल ते अपराधबृत्ते गी
जन्म दिनी ए
- (ङ) मसनूई बुहि मनुष्यवी बुहि दे बदल दे सै च
2. हेठ दिते दे पैद्यरे गी ध्याना करै पढो ते पैद्यरे
ते बाद दिते दे सोआले दे उत्तर द्यपश्ट, सैही
ते संक्षिप्त रूप च लिरो : $6 \times 10 = 60$

अस आधोगीकरण दे तेज दौर चा गुजरा कर्ने आं
ते अपुनी इंडियन्स च अस बडी बहु गिनतरी च
लोके गी कम्मे परला कर्ने आं। भारत च किंश इष
चालली दी धारणा जन बझांदी ए जे तुषजेही खाल
नोकरी करना चांदूदे ओ, उसेद बारे च किन्ना जानदे ओ,
इष गल्ला दा मृद्गतव नेई ए; इष धम्म बहु
मृद्गतवपूर्ण गल्लएहुएजे तुष कुकी जानदे ओ, जिवी तुस
कम्म इसल कर्ने आहते इष्टमाल करी येको। लोक
इ नेई खोचदे जे चंगे नतीजे आहते योग्यता जस्ती
ए। साढी शिक्षा च उक्षेष्टता दे विकास दा इक
मृद्गतवपूर्ण थाट्य ए, ते ऊकर उक्षेष्टता दे विकास
गी इसदा बनदा मृद्गतव नेई दिता जांदाएतां इस करै
योग्यता दा नरादर दैंद्या ए। इष करै इक पाठ्यै
ते साढी शिक्षा पुणाली दूशत दैंदी ए ते दुए पाठ्यै
समाजी शिक्षा आहते पैहीकु शुरू कर्ने दी मनरा
की दैंदी घटोई जांदी ए।

ਜਿਉਂ ਕੋਈ ਪੁਲ ਬਨਾਯਾ ਜੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲੱਡੂਕ ਬਨਾਈ ਜੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੱਜ਼ਰ, ਸੀਮੈਟ, ਚੂਨੇ ਆਦਿ ਦੇ ਮਨਾਖਬ ਧੋਲ ਆਵਹੈ। ਇਕ ਵਿਵਿਚਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਪਾਲਨ ਕੀਤਾ ਜੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਤੈਨੇ ਗੀ ਰੋਲ ਥਾਲੀ ਬਨਾਯਾ ਜਾਈ ਸਕੇ ਤੇ ਮੁੜੇ ਕਿਰੀ ਤਗਰ ਕਾਘਮ ਰੋਇਨ ਪਰ ਇਸ ਲਿਲਟਿਲ ਜਾਂ ਸਾਫ਼ ਤਜਰਬਾ ਹਾਥ ਦੀ ਬਣਾਈ ਗੈ ਹਨਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੁਨੈ ਜੇ ਆਦਾਏ ਜੇ ਕੁਝੇ ਤੁਸੇ ਜੇ ਕ੍ਰੋਡਾਂ ਆਈ ਗੇਤ੍ਰਿਆਂ ਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਲੱਡੂਕ ਬਰੱਖਾਂ ਕਾਨੈ ਰੁਢੀ ਗੇਈ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਸ਼ੇ ਗੁਣਕਤਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਕਾਨੈ ਲੁਰਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਥਾਂ ਲੁਰਬੰਧ ਛਡਾ ਮੌਤਿਕ ਲੁਮਗੀ ਕਾਨੈ ਗੈ ਨੈਂਹੈ ਹੈ, ਕਲੋਕ ਮਾਣੁਣ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜਿਮਮੇਵਾਰੀ ਲੁਰਬੰਧੀ ਬੋਧ ਕਾਨੈ ਬੀ ਹੈ।

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਕਾਨੈ ਸਾਫ਼ ਲੋਕਤਾਂਤ੍ਰਿਕ ਢਾਂਚਾ ਕਿਵਾ ਨੇਹੁ ਵਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰੀ ਦਿੱਦਾ ਹੈ, ਜਿਥ ਕਾਨੈ ਯੋਗਧਤਾ ਬਾਕਾਗਦਾ ਤੌਰ ਤੱਥ ਤੱਥ ਤੱਥ ਹੋਈ ਜੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕ ਅਨਹਰ ਇਹ ਆਖੇਦੇ ਹਨੋਚੇਦੇ ਨ ਜੇ ਇਸ ਸੂਲੋਕ ਦੇ ਯੋਗਧਤਾ ਕੁਝੇ ਖਾਤਰੀ ਨੈਂਹੈ। ਇਥ ਕਾਨੈ ਇਹ ਮਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਂ ਹੋ ਜੇ ਇਹ ਯੋਗਧਤਾ, ਦਕਤਾ ਤੋਂ ਮੌਤਿਕ ਮਾਰੀਦਾ ਗੀ ਮੁੜਤਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਚਨੇ ਬੀ ਲੋਕ ਖੇਡਾ ਦਾ ਆਇਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾਈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰਿਜਨਕ ਕਮਮ-ਕਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਖੋਆਲ

- (1) ਲੋਕ ਕੋਈ ਲੋਚੇਦੇ ਨ ਜੇ ਇਸ ਵੇਖੋਚ ਸ਼ੋਲ ਨੋਕਾਰੀ ਕਿਥਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਈ ਸਕਦੀ ਹੈ?

- (2) ਅਲ ਧੋਰਧਤਾ ਦੇ ਪੁਤਿ ਲਸਮਾਨ ਕੁਲਾਈ ਗੋਅਈ
ਕੌਣੋ ਆਂ ?
- (3) ਧੋਰਧਤਾ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰ ਕਨੈ ਕੇਹੁ ਮਾਡੇ ਨਹੀਂ ਸਾਮੈਂ
ਆਂਦੇ ਨਾ ?
- (4) ਜਿਲੈ ਅਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਿੰਮੋਵਾਰੀ ਲਹਕੰਢੀ ਭੋਘ ਦਾ
ਲਸਮਾਨ ਨੇਈ ਕਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਕੇਹੁ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ?
- (5) ਧੋਰਧਤਾ, ਦੱਸਤਾ ਤੇ ਨੈਤਿਕ ਸਹਿਯਾਦੀ ਦੀ ਤਪੇਖਾ ਦਾ
ਕੇਹੁ ਕਾਰਣ ਹੋਈ ਲਕਦਾ ਹੈ ?
- (6) ਪੈਂਡਰ ਚ ਰੋਖਾਂਕਾਤ ਵਾਕਿਆਂ ਦਾ ਅਰਥ ਆਪਣੀ
ਮਾਝਾ ਚ ਸਮਝਾਓ ।

3. ਛੇਠ ਦਿੜੇ ਦੇ ਪੈਂਡਰ ਦਾ ਸਾਰ ਲਗਮਤ 190—210 ਸ਼ਾਫ਼ਟ
ਚ ਲਿਵੋ। ਇਉਂ ਆਈ ਦਿੜੇ ਗੇਵੇ ਲਾਂ ਲਾਂ ਤੁਲਨੇਮਾਲ
ਕਰੋ। ਦਿੜੀ ਗੇਦੀ ਕਾਬਦ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਮਤਾਬਕ ਸਾਰ ਨੇਈ ਹੋਵੇ
ਪਰ ਤੁਲੈ ਅਨੁਪਾਤ ਕਨੈ ਨੰਬਰ ਕਾਈ ਲੈਂਤੇ ਜਾਣਨ।
ਪੇਕਰ ਲਾਏ 150 ਰਾਫ਼ਟ ਕਾ ਘੁੜ ਪੈਂ 250 ਰਾਫ਼ਟ ਕਾ ਬੁਨ੍ਹ
ਹੋਗਾ ਤਾਂ ਤੁਲੇਦੇ ਨੰਬਰ ਕਿਲਕੁਲ ਬੀ ਨੇਈ ਦਿੜੇ ਜਾਣਨ।

ਮੈਂ ਤੁਲੈ ਕੋਈ ਲੜ੍ਹੋ ਬੈਂਦੋ ਦਾ ਹੋਡੋ ਜਿਲੈ ਮੈਰੇ ਪਿਤਾ
ਰਾਸ਼ਥਾਨਿਕ ਅਦਾਲਤਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਨਨੇ ਆਈ ਪੋਰਕੰਦਰ
ਰਾਜਕੋਟ ਆਈਗੇ। ਤਟਵੈ ਮਿਡੀ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਚ ਦਾਖਲ ਕਾਰੀ
ਦਿੜਾ ਗੇਗਾ ਤੇ ਮਿਡੀ ਓਹ ਦਿਨ ਬੜੀ ਰੋਲ ਚਾਲੀ ਚੋਤ
ਨ, ਮਿਡੀ ਪਛਾਨੇ ਆਈਲੇ ਸਾਹਫ਼ਰੋਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਤੁੰਦਿਧੇਂ
ਵੀਰ ਟਕੋਹ੍ਹੋਂ ਲਮੋਤ। ਜਿਥਾਂ ਪੋਰਕੰਦਰ ਚ ਈ ਤੁੰਝੋਂ
ਗੇ ਤੁਲਵੈ ਕੀ ਮੇਰੀ ਪਛਾਈ ਬੈਰੈ ਕੋਈ ਚੋਚੀ ਤੁਲੋਟਵਨੇ
ਪੋਗ ਗੁਲਲ ਨੇਈ ਦੇ। ਮੈਂ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਤੱਕ ਸੁਧਾਰਣਾ ਜਾਂਦਾ

विद्यार्थी दा। इस स्कूल में इक उप-निगरी हूँकल गोआ ने कही उत्पुओं दाई स्कूल। उसले तार में बाहरे बरे दा होई गोदा दा। मिगी निं भैरौ जे इस थोड़ा बहु अरबे च में कहे उपने मास्टर जां अपने प्रमातिये कन्नै कोई झुठ बोल्लेआ दोए। में शरभाकल दोंदा हौदा दा ते साथ-संगत थमां बनदा रोहदा दा। बेरियां कताबां ते मेरे सबक गे मेरे हक्कातर साधी है। ऐन समें उपर स्कूल पुजना ते स्कूल बंद होंदे हैं। जे घरे गी नस्खना, मेरी रोज़ दी आदत ही। में उच्चे जे नसदा हौदा दा कीपे में कुतूं कन्नै गल्ल नेई दा करी लुकदा। मिगी दृष्टि डर लग्गा रोहदा दा पे कुतूं कोई मेरा मौजू नेई डोआउ।

इक घटना नेही है जेहड़ी दाई स्कूल च मेरे पहले बरे च मतेहानै च घटी ही ते खाल उल्लेखने जोगा है। शिक्षा नरीक भिस्टर जाइलस स्कूल दौरे उपर आए है। उन्ने शब्द-जोड़ ऊचाख है तौर पर असेंगी पंज शब्द दिते हैं। उन्होंने चा इक शब्द दा 'Kettle'। में उल्लद शब्द-जोड़ जालत दा लिखे दा। मेरे मास्टर हों अपने बूटे दी ठेण कन्नै मिगी शब्द-जोड़ सहेह करने आए सारत कराई। में उन्ही लारत समझी ते जोआ पर अमले नेई करी सोकेआ। दृश्य गल्ल मेरी समझा थमां परे ही पे ओह चाहदे हैं। में अपने कोला जाहले विद्यार्थी दी हूँलेटा उपरा शब्द-जोड़ दी बकल मारं। कीपे में ते दृश्य समझरा दा पे मास्टर है। उद्धृ इस लेई है पे असेंगी नकल मारने थमां रोकन।

ਜਾਤੀ ਜਾ ਦੁਇ ਹੋ ਜਾ ਜੋ ਮੈਰੇ ਜਲਾਬਾ ਦੁਮਨੇ ਜਾਗੇਂ ਦੇ ਲਿਖੇ
ਵੱਡੇ ਸ਼ਾਹੜੇ ਦੇ ਸਾਡਦ-ਜੋਡ ਰੁਝ੍ਹੇਂ ਹੈ। ਛੜਾ ਮੌਂ ਜੋ ਸੁਖੀ ਰੇਣ।
ਬਾਰ ਚ ਮਾਣਟਰ ਹੋਰੈ ਇਸ ਮੁਰਖਲਾ ਦੀ ਗੁਲਲ ਮਿਗੀ ਦੁਮਸ਼ਾਨੇ
ਧੀ ਕੋਣਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਦੁਬ ਬੋਤਸਰ ਰੇਣ। ਮੈਂ ਕਹੋ 'ਕੀ' ਨਕਲ
ਮਾਰਨੇ' ਦੀ ਕਲਾ ਨੇਈ ਹਿੱਸਥੀ ਦੁਕੇਤਾ।

ਪਈ ਕੀ ਇਸ ਵਾਣੀ ਦੇ ਕਾਕੜੂਦ ਨੀ ਅਪਨੇ ਸਾਫਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹੁਤਿ
ਦੁਮਸ਼ਾਨ ਦਨਾਂ-ਸਾਇਆ ਕੀ ਵਹੂ ਨਿੰ ਹੋ ਜਾ। ਹੁਏ ਦੇ ਦੋਤਾ ਦਿੱਖਨਾ
ਮੈਰੇ ਉਮਾਂ ਚ ਨੈਂਹੀਂ ਹਾ। ਬਾਰ ਚ ਇਨ੍ਹੋਂ ਸਾਫਟਰ ਹੁੰਦਿਥੋਂ ਹੋਰ
ਕੀ ਕੁਝੋਂ ਕਮਧਾਰੀਂ ਦਾ ਮਿਗੀ ਪਲ ਲਗਾ, ਪਰ ਮੈਰੇ ਮੱਨੇ
ਚ ਤੁਂਦਾ ਤੁਏ ਘਾਹਰ ਬਨੇਆ ਰੇਣ। ਇਹਦਾ ਕਾਰਣ ਦੁਇ
ਓਂ ਬੱਡੋਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾ ਦਾ ਪਾਲਨ ਕਰਨਾ ਮੈਂ ਲਿੱਖੇ ਦਾ ਹੁ
ਤੁਂਦੇ ਕਮਗੋਂ ਦਾ ਬਿਸ਼ਲੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਨੈਂਹੀਂ। ਤਹਿਂ ਹੋਰ ਦਿਖੋ
ਦੋ ਹੋਰ ਵਾਣਾਂ ਸ਼ਹੇਡਾਂ ਮੈਰੇ ਚੱਹੇਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰੋਹਿਣਾ ਨ।
ਹੁਕੂਮਤ ਦਿੱਖੋਂ ਕਤਾਬੋਂ ਦੇ ਜਲਾਬਾ ਹੋਰ ਦੁਇਆਂ ਕਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਾ
ਕਿਹਾ ਹੋਰ ਪਢਨੇ ਚ ਮੇਰੀ ਅਨੁਭਿ ਆਈਕੇ ਨਿਯਮੇ ਥਾਈ
ਨਿਵਿਚਤ ਥੀ। ਰੋਜ਼ਮਰੀ ਦੇ ਲਕਕ ਤੇ ਕਰਨੇ ਗੈ ਹੋਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕੀ ਜੋ ਸਾਫਟਰ ਹੁੰਦੇ ਕੋਲ ਲਗਾਇ ਹੋਣਾ ਮਿਗੀ ਤਨਾ ਜੋ
ਜਾਂਪਲੰਦ ਹੁੰਦਿਆ ਕੇ ਤੁਨੇ ਗੀ ਚੌਖਾ ਦੇਨਾ। ਇਹਲੋਈ
ਮੈਂ ਮਨ ਨੈਰ ਹੋਂਦੇ ਹੋਈ ਕੀ ਅਪਨੇ ਪੂਰੇ ਲਕਕ ਕਰੀਲੋਂ ਹੈ
ਹਾ। ਤੁਧਾਂ ਜਿਲੈਂ ਮੈਰੇ ਲਕਕ ਗੈ ਪੂਰੀ ਚਾਲੀ ਕਨੈ
ਲਾਰ ਨੈਂਹੀਂ ਹੈ ਹੋਂਦੇ ਤਾਂ ਪਈ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਪਢਨੇ ਦਾ ਤੇ
ਖੋਆਲ ਗੈ ਨੈਂਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਂਦੀ ਹਾ। ਪਰ ਪਿਤਾ ਹੁੰਤੀ ਖਰੀਦ
ਦੀ ਇਕ ਕਤਾਬ ਦੀ 'ਅਵਗ ਪਿਤੁਮਕਿਤ ਨਾਈਕ' (ਅਵਗ ਦਾ ਅਪਨੇ
ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਪੁਤੀ ਮਕਿਤ-ਮਾਵ ਵਿਚੋ ਪਰ ਨਾਈਕ)। ਮੈਂ ਤਲੀ
ਵੜਾ ਮਨ-ਚਿਤ ਲਾਉਂਦੇ ਪਢੇਆ। ਤੁਨੇ ਦਿਨੋਂ ਜੋ ਸਾਫ਼ੇ

चुम्हे तु तमाशे आहले आए। जेहडियों तस्वीरां भिगी
 दौलत्यां जेस्यां, तेंदे च उक श्रवणे की दी, पिस च ओह
 अपने ऊने माता-पिता गो बैंधी च बठालिपै तीर्थ-
 यात्रा पर लेंदा दस्तेझा गेदो द्य। इस कताबा ते
 तस्वीरा ने मेरे दिलो-रमाग पर उक अनभिट ध्याप घेडी।
 मैं अपने आपे गी आखेआ, "हर दे उक मलाल पिसदी
 तुं नकल करनी चाहि दी"। श्रवण दी सृष्टु उपर ओहू
 माता-पिता दा ओह बरलाप अज्ज बी मेरे चेते च सज्जा
 भावुक करेने आहली उसदी उस चुना ने भिगी ऊंदे
 तगार पुमाकृ कीतो ते उस चुन गो मे० पिता हुटे खरीदे
 दे बाजे उपर बजाया।

4. हेठ दिते दे पैहरे दा डोगरी झुनुकाद करो : 20

Tulasidas's imagery covers a vast range. No poet of medieval period—not even his great contemporary Surdas—can vie with Tulasidas in respect of the infinite variety of imagery employed by him. He has collected his images from peasant life, court life, priestly environments, rural and civic life, philosophical treatises, literary classics, mythological works and folk literature. His poetry is a vast gallery of all kinds of images ranging from exquisite miniature paintings to large frescoes. Normally he likes simple and integrated images, but is quite capable of creating complex imagery as well. What he seems to abhor is a truncated image of which we can hardly search out a single example. His whole poetic creation is an endless endeavour to give a concrete tangible form to the abstract—to impart

physical charms and mental qualities of human personality to an absolute concept. Actually the very conception of Personified Godhood is a grand exercise in image-making. In this context, what is of special relevance to the modern reader in Tulasidas's art is his unconventional approach to literary-cultural tradition and religion. A number of poets in other Indian languages have also produced great literature in this regard, but Tulasi appears to have surpassed them all.

5. ਈਛ ਦਿੱਤੇ ਪੈਂਦਰੇ ਦਾ ਅਨੁਕਾਦ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਚ ਕਰੋ : 20

ਈ ਸਥ ਜਾਨਦੇ ਨਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਰਖਾ
ਪ੍ਰਕ੃ਤਿ ਤੱਥਪਰ ਨਿਮਿਤ ਦੇ ਤੇ ਪ੍ਰਕ੃ਤਿ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਰਖਾ
ਚ ਰੁਕਖੋਂ, ਵਨੋਂ, ਕੌਲੋਂ, ਜਾਂਡੋਂ ਤੇ ਹੁਝੂਝੋਂ ਦਾ ਬਡਾ ਮਹਤਵ ਹੈ।
ਅਥਲ ਚ ਮਾਣਸ ਦਾ ਵਯੁਦ ਮੈਂ ਰੁਕਖੋਂ ਤੇ ਵਨੋਂ ਪਰ ਇਕੋ
ਦਾ ਹੈ। ਰੁਕਖ ਗੈ ਮਿਹੂੰ ਦੇ ਪੁਮੁਖ ਰਕ਼ਸਕ ਨ। ਓਹ ਅੰਹਿਧੀਂ
ਦੀ ਪੁੱਚੰਡਤਾ ਦਾ ਮਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਨ ਤੇ ਮਿਟਾਈ ਗੀ ਇਕ ਥਾਈ
ਦਾ ਦੁਟ ਥਾਈ ਜਾਨੇ ਅਸੀਂ ਕਚਾਦੇ ਨ। ਕਲੋਂ ਰੁਕਖ ਗੈ
ਚਾਡੋਂ ਦੀ ਰਖੁਨਾ ਰੋਕਨੇ ਤੇ ਤੁਕੋਂਗੀ ਵਿਥਰ ਰਸਲੋਨੇ ਚ
ਛਮਥਾਨ। ਕਨ ਪਕਖਰਾਏ ਤੇ ਜਾਨਵਰੋਂ ਦੀ ਰਖਾ ਕਰਦੇ ਨ
ਤੇ ਤੁੰਦੇ ਕਾਇ ਗੈ ਪਰਿਵਰਣ ਦੀ ਰਖਾ ਸੁਮਕਨ ਹੈ। ਓਹ
ਮੈਂ ਕਰਖਾ ਦੀ ਕਾਹ ਹੋਂਦੇ ਨ। ਜਿਵੇਂ ਰੁਕਖ ਸਤੀ ਤਰਾਂ
ਚ ਹੋਂਦੇ ਨ, ਯਥੈ ਕਰਖਾ ਬੀ ਖਾਲੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ਪਰ
ਐਗਿਲਾਨ ਕਰਖਾ ਆਵੈ ਤਰਲੋਦੇ ਹੋਂਦੇ ਨ। ਕਰਖੋਂ ਕਨੈ
ਗੈ ਤੁਲਨ ਤਗਾਨਾ ਸੁਮਕਨ ਹੋਵਾ ਹੈ ਤੇ ਅਨੈਂ ਕਨੈ
ਗੈ ਸਨੁਮਲ ਜੀਂਦਾ ਹੋਣਦਾ ਹੈ। ਪਾਨਵਰ ਨੇ ਕੋ ਰੁਕਖੋਂ ਹੈ ਫਲੋਂ

ਗੀ ਘਾਂਡ ਦੇ ਤੌਰਾ ਪਰ ਰਖਾ ਇਥੋਂ ਜੀਂਦੇ ਰੁਹਣੇ ਵਿੱਚ ਅਮਾਂ
 ਗੇ ਅਲੋਂ ਗੀ ਬਾਲਨ ਤੇ ਘਰ-ਸਕਾਨ ਬਨਾਨੇ ਆਈ ਕਾਛ
 ਵਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੁਹਣੇ ਅਮਾਂ ਇਖਲ ਕੀਤੀ ਦੀ ਲਜ਼ੀਡੀ ਦੀ
 ਬਰਤੂਨ ਰੇਲ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਜਹਾਜ਼, ਰਖਾਉਂ ਜਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਧਾਰਾਂ ਯਾਤਾਂ ਯਾਤ ਦੇ
 ਦੋਰ ਸਾਧਨੇਂ ਗੀ ਬਨਾਨੇ ਆਈ ਕੀਤੀ ਪੁੱਤੀ ਹੈ। ਰੁਹਣੇ ਬੁਖੇ-
 ਬੁਖ ਬਾਲੀ ਦਿਧੋਂ ਦੋ ਜਾਇਸੋਂ, ਗੁੰਡ, ਕਾਗਜ, ਤੀਲੋਂ ਆਈਲੀ,
 ਝੁੱਕੀ ਦਿਧੋਂ ਤੀਲੋਂ ਕੋਈ ਕਿਊਂਮੇਂ ਦੇ ਤੈਲ ਤੋਂ ਕੋਈ ਚਾਲਿਲੀ
 ਦੇ ਲੋਗ ਆਦਲੇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਇਕ ਘੱਲੋਂ ਦੇ ਅਨਲੰਮ੍ਬ ਛੋਕ ਨ। ਰੁਹਣੇ
 ਦੀ ਢੰਡੀ ਅਥੋਂ ਗੀ ਖੂੜੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਂ ਅਮਾਂ ਰਾਫ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
 ਤੇਂਦੇ ਪੁਲੱਲੋਂ ਦੀ ਮਿਟਕੀ-ਮਿਟਕੀ ਲੁਗੰਧ ਲਾਡੇ ਦਿਲੋ-ਧਮਾਗ ਗੀ
 ਤਾਕਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

6. ਵੱਠ ਦਿੱਜੋ ਦੇ ਲੋਗਾਂ ਦੇ ਤਜਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਕਾਰ ਲਿਖੋ :

(i) ਝੁੱਕੇ ਰਖੋਗਾਨੇ ਦੀ ਵਧਾਵਿਆ ਕਰੋ : 10

(ਕ) ਅਪਨਿਵਾਂ ਪਿਰਨ ਕੋਆਰਿਵਾਂ,
 ਬਾਗਨਿਵਾਂ ਚੰਗੀ ਧਿਆਂ।

(ਖ) ਲਦਦੀ ਨੈਈ ਬਲਾਈ,

ਝਾਂਕ ਜਾਗਤੀ ਦੀ ਤਾਈ।

(ਗ) ਜਿਲੀ ਫਟੀ ਨੈਈ ਬੋਅਈ

ਓਹੁ ਕੇਹੁ ਜਾਨਨੇ ਪੀਡੀ ਪਰਾਈ।

(ਘ) ਕਰ ਮਲਾ, ਲੋ ਛੋ ਮਲਾ।

(ii) ਝੁੱਕੇ ਮੁਹਾਵਰੇਂ ਦਾ ਵਾਕੀਂ ਚ ਪੁਧੋਗ ਕਰੋ : 10

(ਕ) ਅੰਬਰ ਟਾਕੀ ਪਾਨਾ।

(ख) अकर्त्तीं रड़ कना

(ग) तक्का रौदूना

(घ) चारों दो मोर छेना

(iii) खेल दिते दे शब्दों दे जोड़ गी बाबते च इस
चाली बरतो पे इंदो आपही अर्थ-भेद
स्पष्ट होइ जाएः 10

(क) पार - भार

(ख) चरना - झरना

(ग) लगा - लगाइ

(घ) पंजे पंजे

(iv) इन्हें पुछोगे आहटे इक-इक शब्द बरतो 10

(क) ओह बच्चा लिलदे माता-पिता
जीदे नेई होल ।

(ख) कडमाई करोआने आहला ।

(ग) घर-मकान बनाने आहटे
इल्हतेमाल कीती जाने आहली
लकडी ।

(घ) फँगल च रौदूने आहला ।

Sr. No. []

F-DTN-L-SAD-D

अपना अनुक्रमांक इन पत्रों पर न लिखें
DO NOT WRITE YOUR ROLL NO. ON THESE SHEETS

DOGRI
(Compulsory)

सार लेखन के लिए विशेष पत्रक
SPECIAL SHEETS FOR PRECIS

इस पत्रक के दोनों ओर लिखिए। प्रत्येक खण्ड में एक शब्द और प्रत्येक पंचित में पांच शब्द लिखिए। अपने उद्धरण में सामान्य रूप से विराम आदि चिन्ह लगाइए और यदि आवश्यक हो तो प्रत्येक पैराग्राफ के अन्त में एक पंचित खाली छोड़ते हुए इसे पैराग्राफों में विभक्त कीजिए। यदि चाहें तो उत्तर-पुस्तिका के साधारण कागज पर पहले एक कच्चा प्रारूप तैयार कर सकते हैं। अपनी उत्तर-पुस्तिका दे देने से पहले कच्चे कार्य को आर-पार पंचित डालकर कट दिया जाना चाहिए। आप सारपत्रक को अपनी उत्तर-पुस्तिका के अन्दर सुरक्षित रूप से बांध दीजिए।

Use both sides of this sheet. Write one word in each division and five words in each line. Punctuate your passage in the usual way and divide it into paragraphs, if necessary, leaving a line blank at the end of each paragraph. You may make a rough copy first, if you so wish, on ordinary paper in the answer-book. The rough work should be scored through before you hand over your answer-book. You should fasten the precis sheet securely inside your answer-book.

शीर्षक Title						इस हाइए में न लिखें Do not write on this margin
						10
						20
						30
						40
						50
						60

[कृप्या P.T.O.]

					70
					80
					90
					100
					110
					120
					130
					140
					150
					160
					170
					180

						190
						200
						210
						220
						230
						240
						250
						260
						270
						280
						290
						300